

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 70. ANUL XV.

Sabiu, in 113 Octombre 1867.

Telegrafina eae de doua ori pe septemana: joi si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura soieii pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretului prenumeratiunii pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. car pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Eveneminte politice.

S a b i u , 30 Septembre

Caletori'a Majest. Sele a Imperatului la Parisu se va intreprinde in 21 Octombre. Pre langa Maj. Sea voru merge Archiducii, fratii Maj. Sele, Carolu Ludovicu si Ludovicu Victoru. In suit'a Imperatului se va afla si cancelariulu de Beust si pote si ministrulu presiedinte Andrassy. Petrecerea la Parisu se socotesce ca va fi 8-9 zile.

Concordatul e inca la ordinea zilei in partea de dincolo de Lait'a. Elu fermeca inca spiritele dupa partide, pre fia-care in felulu seu. Partid'a ministeriala aduce tote speciele de trupe in focu, pentru ca sa respinga pre inimicii sei seu pre apertorii concordatului. Calibrulu celu mai greu se pare a fi candu se dice din partea acest'a, ca episcopatul de dincolo de Lait'a, seu ca comite prin pasulu seu o fapta cu totulu neprecugetata seu ca a devenitu instrumentulu inimiciloru de morte ai imperiulu austriacu, grabindu ei unu capitulu de istoria suprascrisu cu cuvintele: finis Austriae. Si in momentele aceste este o intriga, adres'a celoru 25 e fulgerulu dela o mina. Dela Imperatulu va atarna de a evita erorea si nenorocirea strabuniloru sei. Nu numai poporele Austriei singure accepta cu nerabdare or'a decideri darsa si Franch'a si — Bismarck.

Pre langa aceste scirile despre o eventuala crisa ministeriala nu inceleza. Despre Clam Martiniz se suna ca cerca a se pune in legatura cu barbatii mai insemnati politici. In dilele aceste se mai fia sositu si contele Egbert Belcredi la Vien'a. Sosirea lui, firescu lucrul, ca se aduce in legatura cu situatiunea politica de fatia. — O versiune aduce intre diferitele sciri si demissionarea ministeriulu ungurescu. Scirea acest'a se esplica din unele parti, ca se radima pre cuvintele exprimate de unulu dintre ministri unguresci, carele se enuncia, ca la intemplant, sa repasiasca bar. de Beust, aru trage si pre ministeriulu ungurescu dupa sine. La varietate aceste sciri mai adaugemu si urmatoarea din Volksfreund, foi'a clericaliloru de dincolo de Lait'a:

„Domn'a conservativiloru (deca voiesce cineva a numi astfelu partid'a lui Deak) atarna numai de unu firu de peru. Revolutiunea i-si radica mai tare capulu. Victori'a ei aru fi totu atata catu si pierrea Austriei. Unu guvernamentu tare in Vien'a e o conditiune, pentruca deakistii sa se pota sustine la carma in Pest'a. Deca inse mai mergu lucrurile ca pana acum, atunci radicali din Vien'a voru da man'a cu radicalii din Pest'a. — „W. Abp.“ afla cu cale a recomanda disele aceste a le lui Volksfreund deosebitei atentuni a publiculu.

Dupa o telegrama dela 8 Oct. n. din Munchen, principele de Hohenlohe, cu ocaziunea aducerii unoru propuneri privitoare la reuniunea vamales nemtiessa, desvolta politic'a sea cam in urmatoarele:

Politic'a, carea o representa elu, nu s'a clatinatu neci candu. Elu si acum speraza uniunea constitutiunala a Germaniei, darsa nu pote consimti ca Bavari'a sa intre numai decatu in federatiunea germana.

Desvoltaarea constitutiunei federatiunale din Germani'a de nordu se va departa totu mai multu de caracterulu unui statu federatiunali. Germani'a de media-di nu se va supune constitutiunei acelei'a. La o atare opozitiune i da dreptu desvoltaarea constitutiunala a Germaniei de media-di. Unu barbatu de statu cu judecata sanetosa nu va trece cu vederea si referentiele reale intre puteri, de cari s'a dusu socotel'a la ocaziunea, candu s'a incheiatu pacea dela Prag'a. Prussi'a nu intetiesce la o legatura in forma constitutiunei federatiunei nordice, acest'a ac-

centueza mai multu comunitatea intereselor materiale si asigurarea contra unei positiuni ostile a sudulu (a tieriloru de media-di). Reunirea staturiloru de media-di in unu statu federatiunali pentru sine si o federatiune mai larga cu federatiunea nordica nu se pote, din cauza ca statele de media-di nu tragu catra cele de nordu si din causa forme celei greoie a dualismulu. Mai departe nu se mai pote neci reunirea aceea ce o crease actulu federatiunei (Bundesacte), pentruca Prussi'a nu-si va parasi ins'a fruptele victoriei din anulu trecut. Nu remane alta decatu punerea la cale a unei federatiuni de state intre statele de media-nopte si media-di sub presidiulu Prussiei si pre langa acest'a o aliantia cu Austri'a.

Alianti'a cu Austri'a, dice ministrulu, o privescu eu ca o intregire necesaria a nisuintelor nostre nationale. Elu e ca si mai inainte de parere ca o federatiune constitutiunala sub conducerea Austriei e preste putintia si nu se sfiesce a dechiar'a, ca in Bavari'a, in directiunea acest'a nu s'au facutu nici o propunere nici din partea Austriei nici din partea Franchiei. Darsa cu catu pericululu e acum mai micu de o despartire a Germaniei de media-di de cea de media-nopte cu atat'a e mai de lipsa a nu se incuia calea Austriei de a deveni aliat'a naturala a Prussiei si a Germaniei de media-di si in tipulu acest'a de a statori o pace sigura pentru Europ'a.

Ca privire la cestiunea germana mai reproducemu in estrasu, dupa „Le Temps“ si urmatoarele: „Ce a facutu Franchiei Germani'a? si-a permis de a nasce, si are voia de a esiste, precum existe Franchia de un'a mia de ani. Acestu faptu, expresiunea unui dreptu nedisputabile, a modificatu situatiunea Europei: si a deplasatu ecilibrulu schimbandu raportulu puteriloru. Candu Germani'a era desmadulata, slaba si discordata, astfelu incatu ea nu era, Franchia domnia pre continente si nu intalnia, ca adversariu mai seriosu, decatu pre Russi'a. Astadi politic'a francesca in afara are unu nouu adversariu seu aliatu. Franchia darsa nu a incetat de a ave o mare greutate in destinariile Europei, fiindu ca ele depindu acum de natura relatiuniloru ce se voru stabili intre dens'a si Germani'a. Darsa Franchia nu mai este stapan'a Europei schimbare insemnata, necalculabile in consecintele ei.“

„Fia-care trebuie sa-si aiba si caminulu seu! Nu s'a bagatu de sema indestulu ca dela Sadow'a nu se mai vorbesce de tiermulu stangu alu Rhinulu, si acest'a aru fi de ajunsu ca sa esplice Sadowa.

Din Itali'a vinu acum sciri cari asigura despre invingerile trupeloru papale asupra Garibaldiiloru.

In Tessali'a ne spune Zkt ca revolutiunea cresce.

Diet'a Ungariei.

Siedinti'a din 2 Octobru n. a casei deputatiloru se deschide la 11 ore inainte de amedi. Presiedintele face cunoscutu casei ca mai multi si-au predatu protocoalele de alegere; intre acesti'a si los. Gull din scaun. Sighisioarei. Sosirea mai multoru petitiuni o vestesce presiedintele casei. Unu comp-tuaristu dela cass'a de pestrare din Casiovia, Julius Fiedler, face aratarea, ca la 1849 a fostu elu insarcinatu a calatori in strainetate si ca elu parti atunci la sine bani erariali ung. 28,915 fl. si 72 ducati (galbeni). Sum'a acest'a de bani inse, candu a sositu la fruntaria (marginea tieriei), i-o au luat. Densulu cere ca sum'a acest'a sa se pretinda inapoi in folosulu tieriei.

Dupa aceste face presied. casei cunoscutu ca

in 4 Oct., diu'a onomastica a M. S. si ea in acela di va fi servitiu ddicescu in biseric'a din fortareti'a Budei si esprima mai departe dorinti'a ca ministrulu presiedinte sa aduca la cunoscuti'a M. S. gratularile casei pentru pr. in onomastica. — Cas'a primesce acest'a cu eljeneri.

Se cetesce apoi rezultatul alegeriloru in comisiunea pentru drumulu de feru. La alegerea acest'a s'a veditu, ca din 359 deputati verificati au votatu numa 166. Membrii alesi suntu: Fr. Deak, Em. Gozdu, Paulu Somsich cu cate 160 voturi, Ant. Csengery, Col. Ghiczy, Aug. Trefort cu cate 159; cont. Lupu Bethlen, Juliu Kautz si Ladislau Kovach cu cate 158 voturi Bar. Gabr. Kemeny cu 157, Colomanu Tisz'a cu 156, Lad. Bezeredj cu 155, Samuel Bonis cu 153, Fr. Pulszky cu 140 si cont. Bel'a Keglevich cu 94 voturi. Lista statorita de partid'a deakiana s'a primitu asi darsa fara de schimbare.

O mica discussiune se incepe asupra modulu alegeri carea se termina prin aceea, ca cas'a mai intraga se pronuntia pentru validitatea ei. Cu aceste siedinti'a se inchide.

Siedinti'a dela 5 Octobru se incepe cu referarea ministrulu presiedinte ca M. S. multiamesco casei pentru gratularile cu ocaziunea pr. in dile onomastice. Acestu referatu se primesce din partea casei cu aclamatiuni de bucuria. Protocoalele de alegere sosescu dela bar. Ion Majtheny si Abs. Stoiakovich, Mateiu Populu Gridea nu; si Constantinu Papi alvili.

Presiedintulu aduce apoi la cunoscuti'a casei ca Maj. S. in decorsulu ferieloru, au sanctionnatu mai multe legi si acum urmeza publicarea loru. Prin unu Notariu se voru transpune articulu respectivi de legi si casei de susu.

Presiedintele ministerialu ia acum cuvintulu si arata ca la intrerumperea siedintelor a fostu promisu regimulu ca la redeschiderea siedintelor se voru aduce proiecte de legi, cari privescu cestiunea nationalitatiloru afacerile religiuniloru si uniunea Transilvaniei. Regimulu insa e silitu acum a se abate dela sirulu acest'a de proiecte, darsa nu pentru ca sa le amane pre aceste, ci pentru ca mai inainte era decisu, ca diet'a sa se convoce numai pre la mijloculu lui Noemve. Regimulu recerca asi darsa pre dieta a se privi acum de convocata numai adhoc si adeca pentru resolvirea de cestiuni ce a fostu promisu regimulu inca cu multu mai inainte, ca indata ce voru ajunge acele a se realisa se va convoca dieta spre ulterioara loru resolve. Astfelu suntu imprumutul pentru drumurile de feru si elaboratul deputatiunei din sinulu dietei. Proiectele de legi, ce le present'a asi darsa regimulu dietei acum, privescu raportulu deputatiunei, proiectulu de lege pentru cuota, apoi raportulu deputatiunei si proiectulu despre detori'a statulu, convoirea in privinti'a acest'a din partea ambelor regimuri, in fine unu raportu si proiectu de o aliantia comerciala; se roga ca aceste sa se de la tipariu ca sa pota veni catu mai curendu la desbatere.

Ma darsa s' aduce o propunere, priu carea elu nu recunosce nu vrea sa scie de detorii „austriace“ si ca in privinti'a acest'a aru trebui intrebatu poporulu prin votu universalu (ilaritate).

Ghiczy cere ca pre langa raporte sa se tiparasca si protocoalele dela siedintiele deputatiuniloru; ceea-ce se primesce si radica la concludu.

Presied. face cunoscutu casei ca in decursulu ferieloru au repausatu deput. Tom. Eotvos. O disputa lunga s'a inciusu pentru alegerea din Felgeyhaz.

In fine se raportéza despre verificarea a 33 deputati. Acesti'a prin sorte se si impartu la sectiuni. — Siedinti'a se inchide fara de a se pate sci candu va fi alta siedintia.

Conferinție de investitori.

Din Z a r a n d ă 20 Sept. 1867.

Cetind în prețitul jurnalului „Telegrafului Român” am vădit cum mai în toate Protopopiatele se țineau și în acest an conferințe investitoarești și că să nu devină o. p. cetitoriu la acea credință ca aici — în Protopopiatul Zarandului — s'ar dat cu totul uitărei acea instituție salutară pentru creșterea și cultura poporului nostru, mi iau îndrăznire a vă ruga că să bine voiti a da locu acestor renduri în prețitul „Tel. Rom.”

Dă, se țineau și aci conferințe investitoarești, precum în anii precedenți asiă și în acest'ă. Ceea ce însă me dore căci nu pot face o. p. cetitoriu nici o bucurie descriind decurgerea lor. Unic'ă placere e, ca pot laudă zelul cel mare a Pr. on. D. Protopopu al Gioajului de jos și Adm. alu acestui Protopopiatu, B. Piposiu, care, precum în anul trecut asiă și în acest'ă, a compus materiile foarte potrivite spre dezbateri în conferințe, și care (zela) l'a documentat și prin aceea ca pe lângă ocupaciunile cele multe ce le are, administrându d'ne protopopiate, totuși a luat parte în acest an la conferințe în Bradu.

Apoi investitorii puțin fac din conferințe *) afara de 3—4 inși; pentru ca parte nu vinu la conferințe, parte vinu numai că „sa asculte de porunca” și nu că să se perfecționeze; ceea-ce s'a observat cu durere atunci când se luara la dezbateri în conferințe: Repetirea obiectelor din conferința anului trecut, pe care, decum sa le fi pus în lucrare în sc'ola sea fra-care investitoriu; dara afara de 3—4 inși nici idei nu mai avura despre ele. Cu astfel de investitori calificați pot să închipușca ori cine cum sta investimentul. Am vădit cu ochii în anul trecut, cându primii directorii școlii capitale din Bradu unu elevu și-lu întrebă: ce ai învățat? elevul răspunde: a c'et și a cantă. — Dara a scrie? amu învățat dara puțin, și abia și pot scrie numele cu „potcove.”

Poftim! conferințe! Despre Abcdariul cel nou și Computul nici idei, toate celelalte obiecte prescrise sunt neglijate. Apoi nu e de mirat ca poporul n'are mare atragere cătra școlă. Va fi curiosu a ști cine-va cum pot astfel de investitori să remana în postulu lor? Eaca asiă! — Astfel de indivizi sunt mai totu în comunele lor investitorii și înrudiți s'eu cu Preotulu s'eu cu Judele comun. s'eu cu altu omu din comuna cu stare, cari apoi se silescu numai sa-si capete investitorii l'efa — din celelalte nu facu pre multu. — Despre esamene totu deun'ă sa relateze bine — firește harth'ă suferă.

Se dice, ca s'aru fi făcutu unu proiectu pentru organizarea școlilor comunali în acestu Comitat, care proiectu din partea comitetului comitatensu s'aru fi și primitu și se asc'eta numai aprobarea din partea Supremei Inspectiuni școlare că apoi să se puna în lucrare.

În puterea acestui proiectu lefile investiat. comunali se reduc de la 200 fl. v. a. după cum sunt de prezentu la 80—60 fl. — și că investitori comunali se pot aplica totu cantorii și preotii, cari voiescu. Ca ce va fi sorțea invest. apti de acumu, cari traiescu numai din salariile investitoarești, pot gaci ori-cine. Ba Preotulu din Luncoiulu de jos nu pot accepta aprobarea acestui proiectu, și se apucă în dilele aceste și tinu o ședință a Comitetului bisericesc și otari: ca comun'ă nu pot plăti că până acum ei mai puțin, — și asiă investitoriu — de-si e unulu dintre cei mai apti investitorii comunali — sa-si capete stațiune. De ca nu întrevenea Pr. on. D. Protopopu B. Piposiu trebuia sa ia lumea în capu cu familia cu totu. — Pași gigantici cătra ruinarea școlilor comunali, ori care va fi scopulu acestui proiectu. Se vede ca Domni, cari primira acestu proiectu nu știu s'eu nu voru a ști nemicu de Institutulu pedagogicu, Conferințe investitoarești, metode etc.

Venindu-mi acestu proiectu la m'ana cu voi'ă DV'ostre mai multe despre elu de alta-data. B.

Caderea țieranilor romani la miseria — seracia — de desperatu.

O r e s t i a , 25 Septembrie.

Dupa stergerea iobagiei an. 1848, cându fostii iobagi devenisera liberi și proprietari sesiune-

*) Estu tempu fura 13 investitori presenti și 17 absenti — și nimenea nu-i întrebă, pentru ce nu se prezentara la conferințe.

loru și realitatilor ce le aveau, credea omulu, ca starea lor se va îmbunătăți mai tare, și ca loru le suride unu venitoru mai ferice, — și ce sa vedea! după unu decursu inca numai de 2 decenii — 20 de ani — suntu caduți la miseria cea mai mare, suntu deveniti la sapa de lemn! Sate întregi, mai mici și mai mari în Comitate, a căroru locuitori sub iobagie în genere asiă dicendu, erau cu o stare buna, ba unii dintre ei aveau chiaru câte 2 pluguri 6—8 vite tragătoare, alte vite cornute, cai, porci, oi și capre, stoguri de grâu și bucate în hambare — au în sinulu lor acum locuitori în stare de proletariatu!

Acum s'aru nasce întrebarea ca ce este caus'ă caderei fostilor iobagi la miseria descrisa? Eu amu auditu nonumai odata țierani vorbindu între sine, amaru plangendu-se asupr'ă seraciei și dicendu ca suntu de peritu, fiindu contribuționea — darea — de totu îngreunătoare. Audindu eu vorbele astea ale loru le-amu disu: ca contribuționea și supusii altoru Imperati și regi, unde inca suntu agricultori — lucratori de pamentu — ca ei, platescu, și de securu nu în mesura mai mica, pentru ca speșele de lipsa pentru militia care trebe sa apere țier'ă, se lina ordine buna pentru societatea omenesca, funcționarilor etc. la toate regimelul supusii trebe sa la plătesca s'eu porțe, ci ei trebe d'ora se caute reulu acolo, ca pot suntu aplicati la beutu, apoi neci nu aru fi destulu barbati de lucru, castigatori și cruciatori de ce castiga. La ast'ă mi s'a răspunsu, ca ei destulu lucră, nu suntu beutori fără cumpetu, și au venit eara acolo, ca e prea mare darea.

Eu din parte-mi mergu înapoi la catastrofa din 1848/9. Știu ca aceea a datu lovituri grele unoru Comune întregi și ici colea unoru familii singuraticel, a lasatu urme de trista aducere aminte pentru unii și pentru alții. — Seracia inse nu se dateza de acolo, ea a petrusu de mai multi ani și în acelea comune, cari nu au capetatu lovituri de biciulu revoluționei, și a căroru locuitori totuși în numărulu celu mai mare și-au vendutu pamenturile, suntu siliți a trai ca lucratori de di, și afla omulu dintre ei ca servitori — slogi — și inca în vinar-seriele jidanilor.

Aiurea trebe cauta reulu s'eu vermele care r'ode pe incetu la redacinele plantelor până cauta sa se usce. Eu me voi încercă a raspunde la întrebarea de mai sus după propri'ă-mi experiența.

Eliberarea fostilor iobagi, urmata la 1848 ia aflatu pre ei din pruncia crescuti în brazd'ă fostiloru domni, lucrău preste anulul întregu la domni, dara și pamenturile lor și alte celea pre s'eu lor. De școlă în sate nu eră vorba, nu învăță a c'et și a serie, nu învățau nemic'ă, pentru ca nu îi învăță nimenea și nu aveau dela cine sa învăție, pentru ca Domni de pamentu nu grigean de alta decâtu de traiulu lor propriu; iobagii erau în tota privința neșperți și fără de nuci unu îndreptariu în nimic'ă.

Dupa încetarea revoluționei 1849 începura jidanii a intră în țieră și a se asiedia în comitate mai în fra-care satu unulu s'eu doi. Apoi mai multi nici nu trebuie la o comuna. O! ei suntu rafinați, șciao ei bine ca în acelea comune e de ei, unde omenii suntu nepricepuți, veneau cu unu rendu de haine rele, faceau cum faceau, coteau crijmari de alte națiuni și luau ei crijmaritul în arenda, căci lucrulu câmpulu nu le place lor, și apoi în 3—4 ani cadea omulu plinu de mirare, vedindu-i îmbogățiti, dara și satenii se cunosceau scapatati și saraciti. Ei suntu îndatinati a amagi pre poporulu nepriceputu, care fără a-si prejudecă viitorulu s'eu i-si vinde jidanulu bucat'ă din gur'ă copiiloru pentru beutura s'eu alte menuntisuri neprețioșe, ba acești jidani se îndatină a face mai multe înșelaciuni și misieli chiaru și cu muerile și pruncii conlocuitorilor, primindu dela densele bucate fără șcirea barbatiloru din hambariu școșe și de acești din urma de pre câmpu și furate cu mesuri neînsemnate măsurandu și după placulu lor platindu-le. Dau beutura pe conto cându și cătu numai cere omalu și apoi deca vedu ca s'au îmbetatu încatu-va scriu în conto inca odata pre at'ă, și cându a scriu unu conto de 10—11 fl. v. a. provoca pre omu sa plătesca; dice omulu ca elu este d. e. cu 6 — s'eu 7 fl. numai detoriu se duce la judele procesualu (szolgabiro), unde face elu ce face — și șzolgabireulu stringe pre omu de plătesca, apoi cându vine sa se plătesca contribuționea nu se pot scote nici cu escuționea, și asiă remana restantii de contribuțione din ani în ani spre daun'ă respectivulu contribuțione și a tesaurulu s'eu a statulu.

Dau mai incolo vinaru pre conto și până 20—30 fl. v. a. intru adeveru, apoi punu în conto suma îndoita, facu proba cu judi comunali dintre cari inca suntu omeni nepricepuți, beutori de vinaru, și ușioru coruptibili, și stringu pre detorasii la platitu. De ca nu pot omulu plăti, este cursa pentru elu pregatita. Facu cu omulu contractu pentru detoria, nu punu însă detori'ă de beutura ci în bani gal'ă împrumutati, punu terminu în contractu pentru platitu, și dice omulu cu gur'ă ca lu mai asc'eta și de nu va put'ă tocma la terminu plăti. Vine terminulu, atunci ceru banii cu conventu ca si pe ei i stringu creditorii se plătesca, și de nu plătesce omulu lu da la judecatoria cu contractu în modu mai susu amintitu, facutu. Judecatori'ă i scote curendu banii prin advocatu, căci amu auditu din gur'ă unu advocatu ca judanii platescu bine, suntu galanti, apoi și dobandescu processele, pot mai mesterindu și în alte tipuri, și folosindu-se de omeni cu influința, dara patimasi.

Dau, cum diseu mai susu, jidanii vinaru pe bucate de tota speci'ă, și unii omeni suntu de ja asiă dedati la betla, cătu până la craciunu au remasu fără bucate în hambare, pe candu jidanulu are depositu de bucate primite pe beutura, vinde pe bani gal'ă de acasa și la tergurile din orasiele mai de aproape chiaru și la acei'ă, cari le-a dusu pentru vinaru, — s'eu unii le lega prunelul pentru anulul venitoru cu unu prețiu bagatelul și de nu se facu le plătesca iara cu bucate s'eu bani. În Feredeud. e. a fostu legatu unu omu în 1865. cucuruzulu din gradin'ă lui din satu în locu de două case sepatu de elu de 2 ori pentru detoria pe vinaru, pe candu mueria și copiii reb'dau f'ome. Unu omu din satulu acest'ă mi-a disu: ca până au fostu carcimari romani și unguri, omenii nu bea asiă tare, căci acei'ă nu da pe bucate și a conto că acești 2 ovrei și numai de cându suntu acești'ă carcimari au începutu a seraci omenii.

Nu potu trece aici cu vederea unu casu mie 1865 în cas'ă și fient'ă de fatia a lui Koloszvári Danielu din Feredeud enaratu de, înainte de aceea fostulu jude procesualu Berevoi György în Joajulu de jos, ca fiindu Dsea în o di la coleg'ă seu Petru Demianu în Balsi'ă, au venitu căti-va barbati și cate-va mueri din Rendeti acolu cu unu jidanu că carcimariu în aceșta comuna de ei escortatu, și o au datu înainte ca potu adeveri totu cu juramentu, ca au vedutu până candu acelu evreu, că carcimariu, au spurcatu un'ă sticla — glaje — mare cu vinaru din care vindea vinaru la omeni, au rugatu pe mentionatul jude procesualu sa dea ordinu jidanulu că sa se departeze din satulu lor, căci omenii au auditu de întemplantu acest'ă spurcata, suntu iritati asupr'ă lui și se pot'ă întemplantu nenorocire. Evreulu apoi s'a și dusu din satu.

Nu sum eu condusu de ce-va antipatia cătra jidani, căci ei inca suntu omeni, și în mine nu existe și nici ca a existatu antipatia cătra unu omu de alta națiune fia elu creștinu, fie nebotezatu, deca e omu de omenia. Eu sum condusu de sentimente umane și convinsu ca facu înaltulu regimu prin descoperirea acestor abuzuri unu servitiu, șcindu ca intenționea înaltu acelu'ă este prosperarea poporulu, nu caderea lui în miseria prin îmbogățirea unu numărulu de familii jidovesci, prin ce apoi se nasce indignatiune în poporu ca contribuționele îi seracescu.

Beuturile spiritușe ale carcimariilor evrei suntu în asiă mare mesura daunoșe, căci suntu mestecate cu vitriolu și totu felulu de materi pernicioșe cătu cu incetulu slabescu stomachulu și duc pe omu prea de tempuriu în gr'opa. Eu aici în Orestia nascutu, amu cunoscutu poporulu din satele foste iobagesci, dimpregiurulu Orestiei înainte de 1848 din venirea lor aici la tergu de septem'ana și de țieră. Atunci vedea omu din satele iobagesci a cerculu Gioaju, Balsi'ă etc. barbati și feciori corpolenti, ososi, robusti și cu fete sanetoșe, asemenea mueri și fete nalte și frumoșu crescute, frumoșe și sanetoșe în fatia, pe candu acumu vede omulu nescu barbati și feciori din satele acelea palidi, schimonositi și marsiavi, asemenea suntu muerile și fetele — și reulu acest'ă se trage din beutu de beutori spiritușe, nesanoșe și daunoșe stomachulu. Din acest'ă vine și însuși înaltulu Regimu dauna mare, căci nu este lucru necunoscutu, ca unu barbatu mersiavu și o mueri mersiava nu potu produce copii sanatosi, precum și unu graunțiu de sementia nu deplinu sanatoșu, numai o planta subtire și slabutia produce, și cu feciori asiă mersiavi, asentati la militia este cu greu

de a învinge pe inamicu în purtarea unei betalii, fiindcă cadu curendu josu și numai de strapatie.

(Va urmă.)

Trasurile unui planu preliminaru spre scopulu înființării de reuniuni pentru creșterea poporului.

I. Ființa și scopulu reuniunii.

Pentru înaintarea creșterii poporului aru fi să se întemeieze în fia-care comitatu câte o reuniune séu asociatiune, și aru fi de doritu, că aceea să conste din membri de tôte naționalitățile și confesiunile confocuitoare, (iără unde acésta n'aru succede, dupa confesiuni *).

Scopulu asociatiunii e, de a înainta și a dezvoltá pre teritoriulu comitatului creșterea poporului în tôte directiunile. — Corespundiatóriu chiámării acesteia, i-si estinde activitatea sea asupra institutelor conservatóre de pruncii mici, asupra asiá numitelor scóle populare séu elementare și asupra scóloru cetățienesci.

II. Organizatiunea reuniunii.

§ 1. Póte sa fia membru alu reuniunii ori-care fiu séu fia a patriei din ori-ce parte a țierei, care dorește a înainta creșterea poporului. — E de doritu, că asociatiunea să aiba câtu se póte mai multi membri.

§ 2. Asociatiunea séu reuniunea constá din membri spriginitori séu partinitori și din membri ordinari. — Spriginitori sunt, cari răspund în casa asociatiunii, pentru înaintarea scopuriloru acesteia — celu puțin unu florinu pre anu. Iără membri ordinari sunt aceia, cari pre lângă răspunderea unei taxe celu puțin de 50 cruceri la anu, mai înaintéza înca și scopulu asociatiunii prin conlucrarea loru personala.

Invetiatorii și profesorii, déca se facu membri ordinari, nu platescu nici o taxa.

§ 3. Reuniunea tine în fia-care patrariu de anu adunare generala — sub conducerea unu presiedinte alesu celu puțin pre unu anu din sinulu seu. Inse se potu tiné și adunări extraordinare, déca presiedintele aru aflá de necesariu, seu déca un'a a cincea parte din membri aru póti acésta.

§ 4. Unde din caus'a estensiunii pré mari a comitatului s'aru aflá de lipsa, adunarea generala imparte comitatulu în cercuri și alege din sinulu seu câte o comisiune pentru fia-care cercu.

Afara de acésta adunarea póte alege comisiuni constatatóre numai din membrii sei de genulu femeescu, cari cu deosebire în privinti'a institutelor de fetiți și pruncii póti dá mâna de ajutoriu asociatiunii.

§ 5. Comisiunea din cercu i-si imparte cerculu după cum va cere lips'a și în parti mai mici constatatóre d. e. de 3—4 comune. Ea emite în fia-care parte câte unulu séu mai multi membri din sinulu ei, cari cercetéza celu puțin odata într'o luna scólele și comunele unde înca nu s'aru aflá scóle, și referescú comisiunii cercuale despre esperiintele loru.

Totu acésta comisiune indeplinesce tôte altele afaceri ale reuniunii în scólele și comunele singuraticé, (nemijlocitu séu mijlocitu prin membri emisi).

Înainte de adunarea generala comisiunea din cercu tine celu puțin o ședinția, (insa se potu tiné și mai de multe ori, déca presiedintele séu a trei'a parte din membri afla de lipsa).

În ședințiile aceste se iau spre șcientia reporturile séu propunerile membriloru emisi.

Și pre has'a acestor'a se face reportu séu se asternu totu deodată și propuneru către adunarea generala despre întréga starea lucruriloru școlastice în cercu.

§ 6. Reuniunea prin adunarea generala séu prin presiedinti'a sea póte intrá în corespundinti'a structiune cu deosebire în șcientia de culta și instruciune. Cu deosebire lu șcientia de repede despre scaderile mai momentóse, ce recerú ajutoriu grabnicu. Asemenea face reportu cu de amenuntulu congregatiunea generala séu adunarea mare, ce se va aminti în §-ulu urmatoriu, despre referintiele creșterii poporului în comitatu, despre defectele ei, despre cele ce aru fi bine să se faca în privinti'a acésta, precum și despre progresele ce dóra s'au observatu.

§ 7. Fia-care reuniune pentru creșterea din

comitatu alege în totu anulu unu anumitu numeru de reprezentanti pentru adunarea mare și universală.

§ 8. Acésta adunare universală, constatatória din tóți deputatii reuniuniloru comitatense, convine și-ti tine ședinția în fia-care anu odată în capitala țierei séu în altu óre-care locu alesu de ea însusi.

§ 9. Agendele principale ale aceste adunări mari și universale sunt urmátórele:

1) Primesce spre șcientia înștiințările speciale ale reuniuniloru de prin comitate despre starea creșterii poporului, și din acestea compune o aretare precisă și autentică despre starea de atunci a creșterii poporului din tóta țiera.

2) Desbate propunerile făcute din partea reuniuniloru comitatense séu singuraticiloru membri, și preste totu se consulta despre caus'a creșterii poporului din țiera întréga. Prin aceste consultațiuni, debateri și înșchimbări de idei, se nisuesce a mijloci legamente și unitate între directiunile și nisuițiile diverse și divergente, ce se manifestá din partea insociriloru singuraticé etc.

3) Substerne ministerului reg. de instruciune reportu despre tóte referintiele creșterii poporului, și déca afla de lipsa, face și propuneru.

§ 10. Fiindu ca membrii din pártile mai îndepartate ale țierei se aduna în ședinția universală numai odată în anu, și si atunci a buna séma numai pre câte-va zile, de aceea dara ca obiectele sa se póte substerne acelatu și curendu în ședinție, aru fi de doritu, că adunarea mare sa aiba o presiedintiá permanentă, cu care reuniunile de prin comitate sa pota comunica ori în ce tempu.

III. Afacerile séu agendele reuniunii.

Afacerile reuniunii astfelu constituite sunt urmátórele:

§ 1. Înainte de tóte aru trebui să compuna o știstică câtu mai detaiata și autentică despre starea creșterii poporului în comitatulu concerninte (iără prin congregatiunea mare, despre cea din țiera întréga.)

Pro terenulu creșterii poporului nu putem face reforme mai radicale, cari sa se estinda asupra țierei întregi, pâna ce nu șcimú curatu, ca ce avemú séu cum stámu pâna acum'a? Pâna candu nu cunóscemu, ca pre terenulu acésta, unde, cu câtu și cu ce felu de putere materiala și șpirituála putemú dispune, pâna atunci nici aceea nu putemú sei, ca — câtu trebuie să mai suplinimú, și unde trebuie să ajutámu mai curendu?

Dara candu e vorba de compunerea aceste ștastice, nu se întielege numai conscrierea numerulu copiiloru cualificati de scóla și a celoru în fapta cercetatori de scóle, — ce s'aru póte ajunge și fara de astfelu de asociatiuni, — ci e de lipsa a arată de amenuntulu, d. e. puterile de invetiamentu, salariulu docintiloru, venitul și averea scólei, calitatea averei, precum și de unde se trage ea, starea edificiiu școlastice, cum este scóla provéduta cu mijlocé de invetiamentu, ș. a.

De altmintrea pentru că sa se póta castigá o icóna ștastice credincioasă despre referintiele creșterii poporului din țiera întréga, e de lipsa că ministerulu instruciunii publice se tramita către reuniunile din comitate cóle de o potrivă rubricate. Asociatiunile inșa déca voru aflá de necesariu, pota sa adauga și rubricé noue din partea loru.

§ 2. A dóu'a afaceré séu agenda mai înșemnatá aru fi aceea, că reuniunea acolo, unde nu se afla scóle de felu, sa mijlocéscă — fia prin comuna, séu prin statu, séu în altu ori-care modu, înființarea de scóle.

Ací mai putemú aminti și lătrrea institutelor de pestrare pentru copii mici și de scóle cetățienesci.

Institutele pentru copii mici s'au întemeiatu și pâna acumú mai numai prin asociatiuni. Apoi aceste institute aducú pre lângă alte folóse bine făcátóre în ceea, ca pregatescu bine pentru scólele cetățienesci, cari altmintrelea tinu tempu cam scurtu.

Aru fi înca detórint'a asociatiunii că prin cétáți și unde referintiele locale concedu séu pretindu, se ajutore înființarea de scóle cetățienesci pre lângă scólele populare.

§ 3. Reuniunea prin comissariu ei se privegheze, déca copiii umbla regulatu la scóla? Se cerceze, ca pruncii, cari nu umbla la scóle, din ce cauza nu umbla? Din casu în casu se faca atente pré dirigatoriile respective și se ștaruiéscă la ele, că sa mane pe tóți copiii apti la scóla. — Unde inșa copii nu potú cercetá scólele din cauze

reale, d. e. din caus'a seraciei, renniunea se lucre a delaturá pedecile, déca altcum nu, prin ajutorulu seu. Déca numerulu acelor'a, cari nu cercetéza scólele este înșemnatu, și provocarea dirigatoriului a remasu fara rezultat, atunci se faca aretare către ministerulu de invetiamentu. În acestu punctu cu deosebire multu va póte ajutá conlucrarea asociatiunii.

§ 4. Prin emisii séu comisarii sei pentru cercetarea scóloru, reuniunea se caute a-si castigá — pre lângă cele aflate despre modulu invetiării și propuneru, și rezultatele invetiamentului, cu deosebire despre ceea cunóștintiá, déca sunt scólele provédute bine cu cárti școlastice și cu alte instrumente, precum d. e. cu mape, globuri, table ș. a. — Unde s'aru descoperi lips'a de acestea, asociatiunea se nisuesce a mijloci ajutoriu, ștaruindu procurarea acelor'a la respectiv'a autoritate școlara. Eara unde seracia scólei n'aru concede acésta șo ajute séu inșasi asociatiunea, séu șo petitioneze la ministerulu de invetiamentu pentru mijlocéle necesarie.

§ 5. Un'a dintre cele mai binefacátóre fapte ale asociatiunii aru fi, că se adune pentru scóle și bibliotece cárti de cetitu pentru copii, din cari aru póte se ia copiii și a casa. Cu deosebire multu s'aru póte influințá prin acésta, că în poporu sa se descopie pótr'a de cetitu.

Banii necesari spre scopulu acésta s'aru póte luá séu din averea scólei, séu din colecte séu din cass'a asociatiunii.

§ 6. Peste totu aru fi chiamarea reuniunii a-fara de cele înșirate, a descoperi tóte lipsele pe terenulu creșterii poporului, și déca acelea i întrecu puterile, a provocá în casu de lipsa și ajutorulu ministerului de instruciunea publica. — „Alb.“

Sabiiu, 28 Septembrie. Marti'a trecuta s'a tinutu ședinția lunaria a comitetului Asociatiunii tranne sub presidiulu Vice-presiedintelui. Cestiunea cea mai interesanta fu cea a foiei edande, carea pentruca sa póta est s'a conlusu a i se compune mai întâiu programulu și a șepublicá. — (Pentru linisirea aceloru ce facu imputári acesteia foi ca nu voiesce a mai publica protocoalele ședințelor comitetului, va fi de ajunsu sa șpunemu că Presidiulu celu nou a fostu dispusu, ca sa nu se publice nici o agenda de ale comitetului Asoc. în alte foi, decâtu numai în ceea-co va sa ese dela Asociatiune, care dispusetiune șele o radica la conlusu.)

× N a s e u d u, 4 Octombro n. Astadi petrecuramu la momentu osamintele bravului nostru barbatu Vasiliu N a s e u, invetiariu normale și direttore la aministratiunea fonduriloru școlare granitieresci din Nasendu, care se mutá la cele eterne, dupa unu morbu veementu de 3 șeptemáni, în 2 Octombro 1867 la 9 óre sér'a, în etate de 51 ani. —

Repausatul a fostu veduvu, premergendu-i soci'a amata Mari'a nascuta Gaina din Feldru în Septembrie an. tr. rapita fiindu do cholera, — fara că sa fia remasu de densii prunci.

Fericitul, pre lângă alte cualități frumóse, întru care sta ospitalitatea casei se mai pre susu, a veratu discipulu alu nemuritorului naționalistu mare, „Marianu“ și în cualitate sea de agentu la curtea și dicasterie din Vien'a în caus'a proprietáțiloru granitieresci a conlucratu multu și putericu pentru redobandirea partiale a acelor'a. De aceea lu și urmara la momentu tristeti'a și doliulu generalu alu junimei și a poporului din acestu Districtu, carele nu întârdiá ai dá ultim'a petrecere în unu numeru frumosu, chiaru și din comunitáțile cele mai departate.

Fia-i dara țierán'a usióra, și memori'a eterna!

Principatele române unite.

B u c u r a s c i, 25 Septembrie.

Vechiulu castelu de Hohenzollern, léganulu familiei regale și princiarie de Hohenzollern, a fostu șeversitu în reparatiunele se în anulu acésta. La 3 Octombro înangurarea acestui castelu s'a făcutu în presinti'a Majestáției Șele Regale, Reginei, Principelui Regale alu Prúșiei și membriloru familiei princiarie de Hohenzollern.

Cu acésta ocașiune Majestatea Șea Regele a adresatu Domnitoriului Romániei o depesia fórte gratiósá anunciandu-i totu de odatá ca-i confere

*) Și unde nici acésta dupa naționalități, R.

marele colan alu ordinei regale de Hohenzollern in memoria acestei zile solemne.

Acesta decoratiune a fostu creata de repausantulu Rege Fridericu Vilhelm IV candu a venitu pentru prim'a ora in castelulu de Hohenzollern, spre aducerea aminte a cessioni acestoru principate la coron'a Prussiei.

Domnitorulu are dejá crucea acestui ordinu.

M. Sea Domnitorulu, insotitu de D. ministru alu lucrárilor publice, a visitatu in Sambal'a trecuta, la Comana lucrárilor de terasmente ale drumului de feru. Domnitorulu a dejunatu la manastirea Comana. Dupa dejunu, d. Cogalniceanu a rendasiulu Comanei, care venise se intempine pe M. Sea la manastire, s'a pusu la dispusetiunea In. Sele, spre a-i areta Coman'a in amenuntele se. Astfelu a fostu lesne M. Sele de a visitá, in cateva ore, punctarile cele mai insemnate ale Comanei, lucrárilor de terasmente si trasur'a drumului de feru de pe acesta proprietate, precum si câmpulu de batalia dintre Romani si Turci, in pomenirea cárei Sierbanu Cantacuzinu a ziditu manastirea Coman'a.

M. Sea, care plecase dela Cotroceni la 8 1/2 ore dimineti'a, s'a intorsu sér'a la aceeași ora, trecendu prin comunele Vidra, Gradistea si Sintescij. „Mon.“

Corpurile legiuitoare suntu convocata in sesiune extraordinaria pentru diu'a de 25 Octobru viitoriu.

Varietáti.

Advocatiálu. In dilele aceste au depusu juramentulu de advocatura D. Dr. Demetriu Racuciu si D. N. Stravoiu, despre carele din urma audimu ca are de cugetu a se asiedia in Brasiovu.

Mai nainte cu vre-o cate-va septemáni facu esamenulu de advocatura Dlu asesoru districtualu Ios. Puscariu Toti facura esamenela la tribunalulu superioru din Sabiu.

Universitatea nationala sasésca din Sabiu se va aduna, dupa ce s'au inlaturatu pedecile ce i se opusera anulu trecut, pre 11 Novembre a. c. Spre inlaturarea ori-cároru indoleli despre legalitatea constituitorei acestei adunári a universitáti, se voru face alegeri nóue, dupa acurat'a observare; a modalitáților de alegere, ce suntu inca in vigore (punctele regulative din tempurile cele bune ale privilegieloru).

Despre caletoria Comissarulu i reg. estragemu din o coresp. dela Abrudu la „Gaz. Tr.“ urmatórele:

Astadi la amedi Escelenti'a Sea comissarulu r. Em. Pechy, concomitatu de numerosi abrudeni, buciurani si rosieni, sosi la Detunata, unde parochulu (gr. cat.) I. Ciura lu primi ca ouventarea urmatóre in limb'a romána:

Escelenti'a!

Poporulu de aici, condusu de omagial'a supunere si respectu cátra aceia, cari representa pré inalt'a persóna a Majestateri Imperatesci vine a ve bineventá prin mene.

Deci ve gratulámu fericit'a venire in Muntii apuseni, cáci ne aflámu fortunati a salutá pre Esc. Vóstra sanetósa in mijloculu nostru.

Escelenti'a! Romanii din acesti munti cá si din provincia de multu insetéza de egal'a indreptátre cu privire la nationalitatea, limb'a si cessionele lor;— ei dorescu usurare de greutáțile, dorerile si suferintiele trecutulu si ale presintelui, prin urmare ei se simtjescu indreptáti a asceptá cu staruintia: cá frumósele promissuni facute in atare privintia de cáta cei ce conducu nai'a regimului si croescu sortile popóreloru, sa se intrupeze.

Dreptu-aceea mi iau voia a rugá pre Escel. Vóstra ca-comissarulu regescu: sa ve indurati a e-lucrá la locurile concernente egal'a indreptátre si usurare conformu acelu nobilu ouventu, ce Escelenti'a Vóstra l'ati rostitu odinóra: cumca „veti implini dorintiele romaniloru, incá tu ve voru remané multiamitori“,— si intr'adevera romanii preste totu pentru atare generositate— ve voru fi pururea multiamitori,— densu ve voru binecuventá stralucitul nume in eternu, radicandu-ve in anemele lor monumente de multiamita mai duravera decátu bronzulu.

In fine: recomandandu-ne buneloru simtieminte de patronu, ve postimu din profundulu animeloru nóstre: cá provedinti'a cea preinalta pre Escelenti'a

Vóstra la multi ani cu indestulare sa ve tráiesca!

La care Escelenti'a Sea respunse magiaresee cam asiá: Multumescu munteniloru pentra bun'a primire, si i asecurezu: cumca dorintiele tuturoru conciviloru de sub regimulu magiaru fára osebire de nationalitate si religione li se voru implini, numai densu se aiba incredere in regimu;— deci provocu si pre romanii munteni la atare incredere si la conc-lucrare cu puteri unite la cladirea noului edificiu constitutionalu cu atátu mai vertosu, cu cátu ea ambele patrie actu unite fiindu— i chiama la atare conc-lucrare.— Se tráiesca munteni!

Angerulu pacii— incheia coresp.— pre Escelenti'a Sea sa-lu conduca pretutindenea se si o— ajute: cá important'a missiune— se si-o póta implini spre multiamirea tuturoru nationalitáților!—

A. T.

Unu pictorulu românulu espusestiunea de bele arte in Rom'a. Diuarinlu „Eptacordo“ ce se publica la Rom'a si se ocupa specialminte de bele arte cu o desteritate si seriositate ce ia asecuratu nume bunu si stima la barbatii de ramulu numitu, in nr. 26 face unu raportu despre espusestiunea de bele arte din Rom'a pronunsiandu-se generalminte iera a nume graiesce numai despre opurile cele mai escelente. Acestu jurnálu au aflatu cu cale a se ocupa anume de opurile espuse de pictorulu românulu Nicolae Popescu Cavintele lui „Eptacordo“ suntu acestea: „Tinerulu Nicolae Popescu românulu din Banatu in Ungari'a si-a propusu in capu a ne face sa meditámu cu seriositate asup'a cestiunei pauperismului, importanta pretutindenea, prea importanta in Rom'a, oferindu priviriloru nóstre o figura cá jumetate din naturala, infatisiandu pre unu seracu, betránu de etate, trentiosu de vestminte, si in momentul de a-si intinde pelari'a cátra trecatori cá sa laso a-i cadé in ea putintic'a caritate de unu obolu. Si in adaveru ia reesitu intentiunea sea, de ore-ce nu e nimenea care sa nu se opréscá a admirá acesta icona, si admirandu-o sa nu-si reculega ideile sele asup'a acestei durárose cestiuni a omului ce se umillesce inaintea altui omu pentru simpl'a cauza ca-lipsescu banii! Afara de seraculu, elu a espusu inca patru icóne fórté frumóse in oleu, cari descoperu in elu unu pictorulu valorosu.“ Onóre pictorulu nostru care a seceratu esemenea laude acolo unde rivalisara maestrá betráni! „Alb.“

Observatiuni metereologice din 27 Septembrie in Romani'a: Nemptiu:— Zapada sér'a, plóie rece. Focsiani:— Plóie, ninsóre, si viforu plus 2 1/2—2 1/2 grade. Piatr'a:— Plus 4 R. grade, plóie cu zapada. Iasi:— Plus 12 grade R., plóie, zapada, ventu. T. Frumosu:— Plus 10 gr. R. Botosiani:— Plus 9 gr. R. plóie, ninsóre. Mihaileni:— Plus 9 gr. R. ninsóre. Dorohoiu:— Plus 8 gr. R. ninsóre. Tirgovistea:— Plus 9 gr. r. plóie, zapada. T. Ocn'a:— Tempu posomoritu, ninsóre, frigu mare. Mizil:— A ploatu, recóre, ventu dela Nordu. Rámniculu Seratu:— A ploatu tota nóptea cu fulgi de zapada. Falticeni:— Plus 11 gr. r. plóie cu zapada, ventu.

28 Septembrie. Tirgovistea:— Plus 8 gr. zapada multa. Pitesci:— Plus 3 gr. r. furtuna cu zapada. Câmpu-Lungu:— Plus. 4 gr recéla, tota diu'a ninsóre. Gorjiu:— Plóie, ventu rece, mazarica. Ter-gulu Ocn'a:— Ninsóre, frigu fára ventu. Bráil'a:— Plóie rece, ventu, ninsóre, frigu. Focsiani:— Plus 3 gr. r. ninsóre mare viforu. Mizil:— Frigu tota diu'a, ventu dela Nordu. Buzeu:— Frigu 6 grad. plóie rece, zapada, ventu dela Nordu. Reni:— Plóie, piatra, frigu simtitoriu. Roman:— Zapada 8 gr. plus. Falticeni:— 5 gr. plus, zapada plóie. Piatr'a:— Plus 2 grade, ninsóre. Neamtiu:— Tempulu rece, zapada partiale. Câmpiu'a:— Plus 3 gr. plóie, zapada. Bucuresci: ninsóre.

Concursu.

Devenindu vacante dóue stipendie de cáte 50 fl. v. a. din fundatiunea „Franciscu Iosefinu“, pentru ascultatori de drepturi la academiele din patria, se deschide prin acést'a concursu pána esclusivu 15 Octobru cal. vechiu 1867.

Aspiratorii la aceste stipendie sa-si subster-na in terminulu prefriptu la Efori'a subsemnata: a) atestatu de hotezu, b) atestatu, respective tóte atestatele de studie din anulu scolasticu precedentu, si c) atestatu autenticatu de paupertate.

Sabiu 25 Septembrie c. v. 1867.

Efori'a Archidiecesei
gr. res. din Transilvani'a.

24—2

Nr. 25—1 **Concursu**

Pentru intregirea statiunei vacante de invetiatoriu in comunitatea gr. or. Ohabiti'a, ce e ingremiata maritului comitatu alu Carasiului si Protopresbiteratului gr. res. alu Caransebesiului, se escrie prin acést'a concursu.

Cu acesta staffune suntu impreunate urmatórele emolumente anuale:

a) in bani gat'a: 42 fl. v. a.
b) in naturale: 20 meti de cucuruzu in bóbe, 50 punti de tardu; 50 punti de sare; 10 punti lumini si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu voru avé a indiestrá petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuviintia, cu estrasulu de hotezu, cu atestatu despre absolvarea cu sporu bunu a cursului pedogogicu in institutul preparandialu din Aradu, apoi despre serviciulu de pána acum si purtarea loru morale si politica, si astfelu indiestrate le voru substerne Venerabilulu Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului pána in 1/13 Novembre 1867.

Caransebesiu 21 Septembrie 1867.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 22—3 **Concursu.**

Spre ocuparea postulu invetiatorescu din Siborsin, inzestratu cu emolumentele anuale: 210 fl. 9 cubule de gráu, 9 cubule de cucuruzu, 3 mesuri de mádiare, 18 centenarii de fenu, 12 orgii lemne de focu si cortelu liberu; se deschide concursu pána in 4 septemáni inchisive dupa intári'a publicare esta in acesta fóia.

Concurentii la acestu postu se avisédia a transpúne subscrisului, recursele sele instruate cu documentele prescise si adresate cátra Venerabilulu Consistoriu diecesanu gr. or. Aradanu.

Semnatu in Totu-Varadi'a, in 12 Sept. 1867.

Iosifu Belesiu

Prot. si insp. distr. de scóle.

ad Nr. 164—1867.

Nr. 23—1 **Edictu.**

Stanca Ioann Porumbulu din Feldiór'a, care cu necredintia parasi pre legiuitulu ei barbatu Ieremi'a Afinu, fára cá sa se scie loculu petrecerei ei, se provóca prin acést'a, cá in restempu de unu anu de dile dela datulu de fatia, sa se presentedie inaintea subsemnatulu fóru protopopescu, cáci la din contra procesulu matrimoniale asup'a-i pornitu; se va decide si in absentia densei, amesuratu SS. Canóne ale bisericéi nóstre dreptu credincióse.

Forulu protopopescu gr. or. alu Tractulu Brasiovului alu H.

Brasiovu in 24 Septembrie.

Ioann Petricu,

Protopopu.

Subscri'a directiune aduce la cunoscint'a on. publicu, ca

Calendarulu pe anulu 1868

care in tipografi'a archidiecešana a esitu de subtipariu se póte capeté cá si in anii trecuti— brosiuratu cu 22 xr., ear in crud'a cu 20 xr. v. a.

Pre lánge cele indatinat'e astronomice etc. se afla in resp. Calendaru: a) Siematismulu bisericéi gr. or. din Tranni'a Ungari'a si Banatu, b) Indegetári folositoare din agronomia (lucrarea pámentulni) aratandu-se metodulu celu mai practicu si rationalu dupa care este de a se lucrá pámentulu cu folosu, c) Anecdote, poesii m. d. d.

Sabiu 27 Sept. 1867.

Directiunea tipogr. archid.

Burs'a de Vienn'a.

Din 30 Sept. (12 Oct.) 1867.

Metalicele 5% 55 55 Act. de creditu 173 60

Imprumut. nat. 5% 64 50 Argintulu 122 50

Actiile de banca 674 Galbinulu 5 96